

دانشکده: ادبیات و علوم انسانی
گروه آموزشی جغرافیا و برنامه ریزی شهری

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

موضوع:

آسیب شناسی توسعه گردشگری در استان کردستان

نگارش:

سالار کهزادی

استاد راهنما :

دکتر علی موحد

استاد مشاور :

دکتر محمد علی فیروزی

مهر ۱۳۸۹

رسالة محمد

شماره
تاریخ
پوست

مدیریت تحصیلات تکمیلی

فرم شماره ۵

بسمه تعالی

نتیجه ارزشیابی پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

بدینوسیله گواهی می‌گردد پایان نامه آقای سالار کهزادی دانشجوی رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری از دانشکده ادبیات و علوم انسانی به شماره دانشجویی ۸۷۲۶۵۰۷ تحت عنوان:

آسیب شناسی توسعه گردشگری در استان کردستان

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در تاریخ ۸۹/۷/۲۶ توسط هیئت داوران مورد ارزشیابی قرار گرفت و با درجه عالی تصویب گردید.

۱- اعضای هیئت داوران

الف) استاد راهنما: دکتر علی موحد

ب) استاد مشاور: دکتر محمدعلی فیروزی

ج) داور ۱: دکتر سعید امان پور

د) داور ۲: دکتر مسعود صفائی پور

رتبه علمی

امضاء

امضاء

امضاء

امضاء

ر) نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر): دکتر سعید ملکی مرتبه علمی: استادیار امضاء

۲- مدیر گروه: دکتر مسعود صفائی پور

امضاء

۳- معاون پژوهشی_ تحصیلات تکمیلی دانشکده: دکتر محمدرضا صالحی مازندرانی

امضاء

۴- مدیر کل تحصیلات تکمیلی دانشگاه: دکتر رحیم پیغان

تقدیم بہ

پدرم کہ

صورتش بوم ترکهای کویری اما طاقت طاقت دلی از نخل و نخل با دوست

و مادرم آنکد

یک حرف و دو حرف بردانم الفاظ نهاد و گفتن آموخت

دستم بگرفت و پاید یابد تا شیوهی راه رفتن آموخت

شب بر سر کوهاره‌ی من بیدار نشستی و خفتن آموخت

پس ایستی من ز ایستی دوست تا ایتم و ایست دارمش دوست

سپاس نامه

من بی تودی قرار نتوانم کرد
احسان تو را شمار نتوانم کرد

کبر تن من زبانی شود هر موی
یک شکر تو از هزار نتوانم کرد

لازم می دانم از کجی استیلا کرده و خنجر افراوده بر نامه ریزی شرمی که اینجانب را مورد مهر قرار دادند. سپاسگزاری بنایم، نیز برای آتنا آرزوی سعادت و سرفروزی را از دگاه احدیت دارم. باری، از استاد راهنمای عزیزم، جناب آقای دکتر علی موحد که در تمام مراحل این پژوهش از راهنمایی و مساعدت های ارزنده شان برخوردار بوده ام، قدردانی می نمایم و دعای کویم که: حسن تو، میسر در فزون باد، ریاست به سلا لاله کون باد.

و همچنین سپاسگزارم از آکادمی کم نظیر انسانیت، تواضع، جناب آقای دکتر محمد علی فیروزی استاد مشاور بزرگوارم، که از کتب ایشان پیش از هر چیز و قبل از هر علمی رسم چگونگی بدون آموختم.

از پدر و مادر عزیزم به خاطر الطاف بیکران، صبوری، گذشت و خداکاری ایشان، کمال سپاسگزاری را دارم.

مادرم، تست به ناز طبعان نیازمند بدان وجود نازکت آرزوی کند باد و پدرم، در این چمن چو در آید خزان به نیالی، رهش به سرو سی قامت بلند باد!
همچنین از کجی دوستی که بنده را مورد الطاف خود قرار دادند کمال شکر را دارم و امید سرخ رویی و گرم نسی برایشان خواهم.

مراحمید است ما احسان که تا جان در بدن دارم
بجو اواران کویش را احسان خورشید دارم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول : کلیات	
۳	مقدمه
۴	۱-۱: بیان مسأله
۵	۱-۲: ضرورت تحقیق
۵	۱-۲-۱: اثرات اقتصادی
۶	۱-۲-۲: اثرات فرهنگی - اجتماعی
۶	۱-۲-۳: اثرات زیست محیطی
۷	۱-۳: فرضیه های تحقیق
۷	۱-۴: اهداف تحقیق
۷	۱-۴-۱: هدف اصلی
۷	۱-۴-۲: اهداف فرعی
۸	۱-۵: شرح روش تحقیق
۸	۱-۶: پیشینه تحقیق
۱۰	۱-۷: کاربرد تحقیق برای استان کردستان
۱۰	۱-۸: چهارچوب زمانی اجراء تحقیق

فصل دوم: مبانی نظری

۱۲	مقدمه
۱۳	۲-۱: گردشگری، گردشگر و انواع آنها
۱۳	۲-۱-۱: انواع گردشگری
۱۳	۲-۱-۱-۱: طبیعی
۱۳	۲-۱-۱-۲: تاریخی
۱۴	۲-۱-۱-۳: فرهنگی
۱۴	۲-۱-۱-۴: اجتماعی

- ۱۴..... ۲-۱-۱-۵: بازرگانی و تجاری
- ۱۵..... ۲-۱-۲: گردشگر و انواع آن
- ۱۶..... ۲-۲: سیستم گردشگری
- ۱۹..... ۲-۳: جاذبه های گردشگری
- ۲۰..... ۲-۳-۱: نوع شناسی جاذبه ها
- ۲۱..... ۲-۴: زیرساخت ها و تاسیسات گردشگری
- ۲۱..... ۲-۵: بازاریابی
- ۲۳..... ۲-۵-۱: بازاریابی گردشگری
- ۲۵..... ۲-۶: منابع انسانی و گردشگری
- ۲۵..... ۲-۷: فرهنگ و گردشگری
- ۲۶..... ۲-۸: گردشگری به عنوان ابزار توسعه محلی و منطقه ای

فصل سوم: ویژگی های جغرافیایی و قابلیت های گردشگری استان کردستان

- ۳۰..... مقدمه
- ۳۱..... ۳-۱: موقعیت جغرافیایی استان کردستان
- ۳۲..... ۳-۲: تقسیمات سیاسی - اداری استان کردستان
- ۳۲..... ۳-۳: ویژگی های طبیعی استان کردستان
- ۳۳..... ۳-۳-۱: زمین شناسی
- ۳۳..... ۳-۴: اقلیم
- ۳۴..... ۳-۴-۱: رطوبت نسبی
- ۳۵..... ۳-۴-۲: دما
- ۳۵..... ۳-۴-۳: بارندگی
- ۳۶..... ۳-۴-۴: یخبندان
- ۳۷..... ۳-۴-۵: ساعات آفتابی
- ۳۷..... ۳-۴-۶: ساعات ابرناکی
- ۳۸..... ۳-۴-۷: باد
- ۳۹..... ۳-۵: منابع آب استان کردستان
- ۴۰..... ۳-۶: خاک و پوشش گیاهی
- ۴۱..... ۳-۷: پدیده های اقلیمی مؤثر و محدود کننده گردشگری

- ۴۱-۳-۷-۱: توفان رعد و برق..... ۴۱
- ۴۱-۳-۷-۲: گرد و خاک..... ۴۱
- ۴۲-۳-۷-۳: برف..... ۴۲
- ۴۲-۳-۸: اقلیم آسایش..... ۴۲
- ۴۳-۳-۹: جغرافیای انسانی..... ۴۳
- ۴۳-۳-۹-۱: جمعیت..... ۴۳
- ۴۳-۳-۹-۲: ویژگی های اجتماعی- فرهنگی جمعیت..... ۴۳
- ۴۴-۳-۹-۳: اشتغال..... ۴۴
- ۴۵-۳-۹-۴: سواد..... ۴۵
- ۴۶-۳-۱۰: تسهیلات و زیرساخت های گردشگری استان کردستان..... ۴۶
- ۴۶-۳-۱۰-۱: مراکز بهداشتی درمانی..... ۴۶
- ۴۷-۳-۱۰-۲: شبکه های ارتباطی..... ۴۷
- ۴۸-۳-۱۰-۳: پست و مخابرات..... ۴۸
- ۵۰-۳-۱۰-۴: برق..... ۵۰
- ۵۰-۳-۱۰-۵: خدمات عمومی در سطح استان کردستان..... ۵۰
- ۵۱-۳-۱۰-۶: تسهیلات اقامتی و پذیرایی استان کردستان..... ۵۱
- ۵۴-۳-۱۱: دفاتر خدمات مسافرتی فعال در استان کردستان..... ۵۴
- ۵۶-۳-۱۲: آمار گردشگران استان کردستان..... ۵۶
- ۵۷-۳-۱۳: جاذبه ها و منابع گردشگری استان کردستان..... ۵۷
- ۵۸-۳-۱۳-۱: جاذبه های طبیعی..... ۵۸
- ۵۹-۳-۱۳-۱-۱: کوه ها..... ۵۹
- ۵۹-۳-۱۳-۱-۲: غارها..... ۵۹
- ۶۰-۳-۱۳-۱-۳: رودخانه ها، دریاچه ها، آبشارها و چشمه ها آب معدنی ها..... ۶۰
- ۶۳-۳-۱۳-۱-۴: مناطق حفاظت شده و حیات وحش..... ۶۳
- ۶۴: جاذبه های انسان ساخت، بدون هدف گردشگری..... ۶۴
- ۶۵-۳-۱۳-۲-۱: مساجد..... ۶۵
- ۶۵-۳-۱۳-۲-۲: عمارت ها و خانه های قدیمی..... ۶۵
- ۶۷-۳-۱۳-۲-۳: قلعه ها..... ۶۷

۶۸ روستاهای هدف گردشگری: ۳-۱۳-۲-۴
۶۹ جاذبه های انسان ساخت با هدف جذب گردشگر: ۳-۱۳-۳
۶۹ موزه ها: ۳-۱۳-۳-۱
۶۹ پارک جنگلی آبیدر: ۳-۱۳-۳-۲
۷۰ پیست بین المللی اسکی روی چمن بیجار: ۳-۱۳-۳-۳
۷۰ مجتمع های تجاری و خرید: ۳-۱۳-۳-۴
۷۰ رویدادهای ویژه: ۳-۱۳-۴

فصل چهارم: مواد و روش ها

۷۴ مقدمه
۷۵ روش تحقیق: ۴-۱
۷۵ جامعه آماری: ۴-۲
۷۵ تعیین حجم نمونه گردشگران: ۴-۳
۷۶ کارشناسان سازمان های دولتی ، هتلداران و صاحبان آژانس های مسافرتی: ۴-۴
۷۷ روش نمونه گیری: ۴-۵
۷۷ روش گردآوری اطلاعات: ۴-۶
۷۸ روایی و پایایی پرسشنامه: ۴-۷
۷۸ روایی پرسشنامه: ۴-۷-۱
۷۸ پایایی پرسشنامه: ۴-۷-۲
۷۸ روش های مورد استفاده: ۴-۸
۷۹ تحلیل سوات: ۴-۸-۱

فصل پنجم: تجزیه تحلیل داده ها

۸۲ مقدمه
۸۳ تحلیل های آماری توصیفی: ۵-۱
۸۳ اطلاعات دموگرافیک: ۵-۱-۱
۸۳ جنسیت: ۵-۱-۱-۱
۸۴ سن: ۵-۱-۱-۲
۸۵ وضعیت تأهل: ۵-۱-۱-۳
۸۶ وضعیت تحصیلات: ۵-۱-۱-۴

- ۵-۲: سایر اطلاعات پرسش نامه گردشگران ۸۷
- ۵-۲-۱: فراوانی بازدید از استان کردستان ۸۷
- ۵-۲-۲: نحوه مسافرت به استان کردستان ۸۸
- ۵-۲-۳: انگیزه مسافرت به استان کردستان ۸۹
- ۵-۲-۴: وسیله نقلیه ی گردشگران ۹۰
- ۵-۲-۵: فصل مورد علاقه گردشگران جهت بازدید از استان کردستان ۹۱
- ۵-۲-۶: میزان اقامت ۹۲
- ۵-۲-۷: میزان هزینه کرد گردشگران در بازدید از استان کردستان ۹۳
- ۵-۲-۸: مدت زمان اقامت مورد نظر گردشگران ۹۴
- ۵-۲-۹: محل اقامت گردشگران ۹۵
- ۵-۲-۱۰: نحوه شناخت از جاذبه های گردشگری کردستان ۹۶
- ۵-۲-۱۱: بهترین ابزار تبلیغاتی از دید گردشگران ۹۷
- ۵-۲-۱۲: انگیزه بازدید از استان کردستان ۹۸
- ۵-۲-۱۳: میداگردشگران ورودی به استان کردستان ۹۹
- ۵-۲-۱۴: میزان رضایت و تمایل به بازدید مجدد در بین گردشگران استان کردستان ۱۰۰
- ۵-۳: سایر اطلاعات پرسش نامه کارشناسان ۱۰۱
- ۵-۳-۱: میزان ورود گردشگران به کردستان از دید کارشناسان ۱۰۱
- ۵-۳-۲: انگیزه بازدید از استان کردستان از دید کارشناسان ۱۰۱
- ۵-۴: تجزیه تحلیل مدل سوات در ارتباط با گردشگری کردستان ۱۰۲
- ۵-۴-۱: شناسایی عوامل داخلی موثر بر گردشگری استان کردستان ۱۰۳
- ۵-۴-۲: شناسایی عوامل خارجی موثر بر گردشگری استان کردستان ۱۰۳
- ۵-۴-۳: تجزیه تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدها ۱۰۴
- ۵-۴-۴: خلاصه تجزیه تحلیل عوامل استراتژیک ۱۰۷
- ۵-۴-۵: تدوین راهبردها ۱۰۸
- ۵-۴-۵-۱: راهبرد تهاجمی / رقابتی (SO) ۱۰۸
- ۵-۴-۵-۲: راهبرد تنوع بخشی (ST) ۱۰۸
- ۵-۴-۵-۳: راهبرد بازنگری (WO) ۱۰۹
- ۵-۴-۵-۴: راهبرد تدافعی (WT) ۱۱۰

فصل ششم: آزمون فرضیه ها، جمع بندی و راهکارها

مقدمه	۱۱۴
۱-۶ فرضیه ۱ :	۱۱۵
۲-۶ فرضیه ۲ :	۱۱۶
۳-۶ فرضیه ۳ :	۱۱۷
۴-۶ فرضیه ۴ :	۱۱۸
۵-۶: جمع بندی و راهکارها.....	۱۱۹
منابع	۱۲۲
پیوست ها	۱۲۷
چکیده لاتین.....	۱۳۴

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۱: الگوی مفهومی تحقیق	۵
نمودار ۱-۲: انواع گردشگری	۱۵
نمودار ۲-۲: انواع گردشگر	۱۶
نمودار ۲-۳: سیستم گردشگری	۱۸
نمودار ۳-۱ : تقسیمات سیاسی- اداری استان کردستان	۳۱
نمودار ۳-۲ : شاخه های زبان کردی	۴۴
نمودار ۳-۳: تقسیم بندی جاذبه ها	۵۷
نمودار ۴-۱ الگوی مفهومی تحقیق	۷۶
نمودار ۴-۱ مراحل تهیه مدل سوات	۸۰
نمودار ۴-۲ : چهارچوب ماتریس تحلیلی <i>SWOT</i>	۸۱
نمودار ۱ - ۵: درصد فراوانی نمونه ها بر حسب جنس	۸۴
نمودار ۲-۵: درصد فراوانی نمونه ها بر حسب سن	۸۵
نمودار ۳-۵: درصد فراوانی نمونه ها بر حسب وضعیت تأهل	۸۶

- نمودار ۴-۵: درصد فراوانی نمونه‌ها بر حسب وضعیت تحصیلات ۸۷
- نمودار ۵-۵: درصد فراوانی بازدید گردشگران از استان کردستان ۸۸
- نمودار ۶-۵: فراوانی نحوه مسافرت به استان کردستان ۸۹
- نمودار ۷-۵: فراوانی انگیزه مسافرت به استان کردستان ۹۰
- نمودار ۸-۵: فراوانی وسیله نقلیه انتخابی برای مسافرت به استان کردستان ۹۱
- نمودار ۹-۵: فراوانی فصل انتخابی برای مسافرت به استان کردستان ۹۲
- نمودار ۱۰-۵: فراوانی روزهای اقامت در استان کردستان ۹۳
- نمودار ۱۱-۵: فراوانی میزان هزینه کرد گردشگران در استان کردستان ۹۴
- نمودار ۱۲-۵: فراوانی تعداد روزهای مورد نظر گردشگران برای اقامت ۹۵
- نمودار ۱۳-۵: فراوانی گردشگران برای اقامت ۹۶
- نمودار ۱۴-۵: فراوانی نحوه شناخت جاذبه‌های گردشگری کردستان ۹۷
- نمودار ۱۵-۵: فراوانی بهترین وسیله جهت تبلیغات از دید گردشگران ۹۸
- نمودار ۱۶-۵: فراوانی انگیزه گردشگران از مسافرت به کردستان ۹۹
- نقشه ۱۷-۵: سه مبدا برتر گردشگران ورودی به کردستان ۱۰۰
- نمودار ۱۸-۵: درصد رضایت از بازدید از استان کردستان ۱۰۱
- نمودار ۱۹-۵: درصد احتمال بازدید مجدد از استان کردستان ۱۰۲
- نمودار ۲۰-۵: فراوانی میزان ورود به کردستان از دید کارشناسان ۱۰۳
- نمودار ۲۱-۵: فراوانی انگیزه بازدید از کردستان از دید کارشناسان ۱۰۴

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۱: مراحل زمانی انجام تحقیق	۱۰
جدول ۱-۲: طبقه بندی جاذبه‌ها	۲۰
جدول ۲-۲: تعاریف ارائه شده از بازاریابی از دیدگاه نویسندگان مختلف	۲۲
جدول ۳-۱: تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان براساس تقسیمات کشوری طی سالهای ۸۰ الی ۱۳۸۵	۳۲
جدول ۳-۲: مشخصات عمومی شهرستانها براساس تقسیمات کشوری در پایان اسفند: سال ۱۳۸۵	۳۲

- جدول ۳-۳: میانگین حداکثر و حداقل رطوبت نسبی بر حسب درصد در استان کردستان (۲۰۰۵-۲۰۰۹) ۳۴
- جدول ۳-۴: متوسط حداکثر، حداقل و ماهیانه دما در استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۵
- جدول ۳-۵: میانگین ماهیانه پارامترهای بارندگی در استان کردستان به میلیمتر ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۶
- جدول ۳-۷: متوسط ساعات آفتابی استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۷
- جدول ۳-۶: متوسط، حداکثر و حداقل روزهای یخبندان استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۷
- جدول ۳-۸: میانگین روزهای همراه با پوشش ابری در استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۸
- جدول ۳-۹: میانگین جهت و سرعت بادهای غالب و درصد باد آرام در استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۳۸
- جدول ۳-۱۰: مشخصات حوزه های آبریز کردستان ۳۹
- جدول ۳-۱۱: میانگین تعداد روزه های توفان رعد و برق در استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۴۱
- جدول ۳-۱۲: میانگین تعداد روزهای گردو خاک در کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۴۱
- جدول ۳-۱۳: میانگین تعداد روزهای برفی در استان کردستان ۲۰۰۵-۲۰۰۹ ۴۲
- جدول ۳-۱۴: خانوار و جمعیت بر حسب جنس در نقاط شهری و روستایی ۴۳
- جدول ۳-۱۵: تحولات اشتغال و بیکاری استان کردستان طی دهه ۸۵-۱۳۷۵ ۴۵
- جدول ۳-۱۶: میزان برخورداری شهرستانها از امکانات بهداشتی و درمانی ۱۳۸۶ ۴۶
- جدول ۳-۱۷: انواع راههای زیر پوشش اداره کل راه و ترابری استان کردستان طی سالهای ۸۰ الی ۱۳۸۵ ۴۷
- جدول ۳-۱۸: واحدهای پستی مورد بهره برداری طی سالهای ۸۰ الی ۱۳۸۵ به تفکیک شهرستان ۴۸
- جدول ۳-۱۹: شاخص های بخش مخابرات استان کردستان ۴۹
- جدول ۳-۲۰: تلفنهای همگانی مشغول به کار و نقاط روستایی دارای ارتباط تلفنی طی سالهای ۸۰ الی ۱۳۸۵ ۴۹
- جدول ۳-۲۱: تعداد انواع مشترکین برق بین سال های ۱۳۸۵-۱۳۸۰ در سطح استان کردستان ۵۰
- جدول ۳-۲۲: وضعیت خدمات عمومی در استان کردستان ۵۰
- جدول ۳-۲۳: تعداد هتل های استان کردستان ۵۲
- جدول ۲۰-۲۴: تعداد و مشخصات مهمانپذیرهای استان کردستان ۱۳۸۹ ۵۳
- جدول ۳-۲۵: مقایسه تعداد و مشخصات هتل ها و مهمانپذیر های استان از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸ ۵۴
- جدول ۳-۲۶: تعداد تاسیسات پذیرایی استان کردستان (رستوران های بین راهی) ۱۳۸۸ ۵۴
- جدول ۳-۲۷: تعداد و ویژگی های دفاتر خدمات مسافرتی فعال در استان کردستان و عملکرد آنها در سال های ۸۴-۸۸ ۵۵
- جدول ۳-۲۸: تعداد گردشگران استان کردستان بین سال های ۱۳۸۴ تا نوروز ۱۳۸۹ ۵۶
- جدول ۳-۲۹: تعداد گردشگران خارجی بین سال های ۱۳۸۷-۱۳۸۱ ۵۶
- جدول ۳-۳۰: قلعه های استان کردستان ۶۸

- جدول ۳-۳۱: خلاصه ای مهمترین از جاذبه های گردشگری استان کردستان..... ۷۳
- جدول ۴-۱: توزیع فراوانی تعداد کارشناسان سازمان های دولتی، هتلداران و صاحبان آژانس ها ۷۸
- جدول ۱-۵: فراوانی و درصد فراوانی نمونه ها بر حسب جنس ۸۴
- جدول ۲-۵: فراوانی و درصد فراوانی نمونه ها بر حسب سن ۸۵
- جدول ۳-۵: فراوانی و درصد فراوانی نمونه ها بر حسب وضعیت تأهل ۸۶
- جدول ۴-۵: فراوانی و درصد فراوانی نمونه ها بر حسب وضعیت تحصیلات ۸۷
- جدول ۵-۵: فراوانی بازدید ۸۸
- جدول ۶-۵: فراوانی و درصد فراوانی نحوه مسافرت به استان کردستان ۸۹
- جدول ۷-۵: فراوانی و درصد فراوانی انگیزه مسافرت به استان کردستان ۹۰
- جدول ۸-۵: فراوانی و درصد فراوانی وسیله نقلیه انتخابی برای مسافرت به استان کردستان ۹۱
- جدول ۹-۵: فراوانی و درصد فراوانی فصل انتخابی برای مسافرت به استان کردستان ۹۲
- جدول ۱۰-۵: فراوانی و درصد فراوانی روزهای اقامت در استان کردستان ۹۳
- جدول ۱۱-۵: فراوانی و درصد فراوانی میزان هزینه کرد گردشگران در استان کردستان ۹۴
- جدول ۱۲-۵: فراوانی و درصد فراوانی تعداد روزهای مورد نظر گردشگران برای اقامت ۹۵
- جدول ۱۳-۵: فراوانی و درصد فراوانی محل اقامت گردشگران در استان کردستان ۹۶
- جدول ۱۴-۵: فراوانی و درصد فراوانی نحوه شناخت جاذبه های گردشگری کردستان ۹۷
- جدول ۱۵-۵: فراوانی و درصد فراوانی بهترین وسیله جهت تبلیغات از دید گردشگران ۹۸
- جدول ۱۶-۵: فراوانی و درصد فراوانی انگیزه گردشگران از مسافرت به کردستان ۹۹
- جدول ۱۷-۵: فراوانی و درصد فراوانی مبدا گردشگران ورودی به کردستان ۱۰۰
- جدول ۱۸-۵: فراوانی و درصد فراوانی میزان رضایت از مسافرت به کردستان ۱۰۱
- جدول ۱۹-۵: فراوانی و درصد فراوانی احتمال بازدید مجدد از کردستان ۱۰۲
- جدول ۲۰-۵: فراوانی و درصد فراوانی میزان ورود به کردستان از دید کارشناسان ۱۰۳
- جدول ۲۱-۵: فراوانی و درصد فراوانی انگیزه بازدید از کردستان از دید کارشناسان ۱۰۴
- جدول ۲۲-۵: عوامل داخلی موثر بر گردشگری استان کردستان ۱۰۵
- جدول ۲۳-۵: عوامل خارجی موثر بر گردشگری استان کردستان ۱۰۶
- جدول ۲۴-۵: وزن دهی و رتبه بندی نقاط قوت و ضعف ۱۰۷
- جدول ۲۵-۵: وزن دهی و رتبه بندی فرصت ها و تهدید ها ۱۰۷
- جدول ۲۶-۵: خلاصه تجزیه تحلیل عوامل استراتژیک ۱۰۸

جدول ۲۷-۵: تحلیل سوات	۱۱۱
جدول ۱-۶: آزمون خی دو برای تأیید یا رد ارتباط بین فقدان فرهنگ گردشگر پذیری و عدم توسعه گردشگری کردستان	۱۱۶
جدول ۲-۶: فراوانی و درصد فراوانی پاسخ های مربوط به میزان تاثیر فقدان فرهنگ گردشگر پذیری بر عدم توسعه گردشگری کردستان	۱۱۶
جدول ۳-۶: آزمون خی دو برای تأیید یا رد ارتباط بین ضعف فعالیت های بازاریابی و عدم توسعه گردشگری کردستان ..	۱۱۷
جدول ۴-۶: فراوانی و درصد فراوانی پاسخ های مربوط به تاثیر ضعف فعالیت های بازاریابی و توسعه نیافتگی گردشگری کردستان	۱۱۷
جدول ۵-۶: آزمون خی دو برای تأیید یا رد ارتباط بین کمبود نیروی انسانی متخصص و عدم توسعه گردشگری کردستان	۱۱۸
جدول ۶-۶: فراوانی و درصد فراوانی پاسخ های مربوط به تاثیر کمبود نیروی انسانی متخصص و توسعه نیافتگی گردشگری کردستان	۱۱۸
جدول ۷-۶: آزمون خی دو برای تأیید یا رد ارتباط بین ضعف زیر ساخت ها و توسعه نیافتگی گردشگری کردستان	۱۱۹
جدول ۸-۶: فراوانی و درصد فراوانی پاسخ های مربوط به تاثیر ضعف زیرساختها و توسعه نیافتگی گردشگری کردستان ..	۱۱۹

فهرست تصاویر

عنوان	صفحه
تصویر ۱: طبیعت کردستان	۵۸
تصویر ۲: غار کرفتو	۶۰
تصویر ۳: دریاچه زریوار	۶۳
تصویر ۴: گوزن های منطقه حفاظت شده بیجار	۶۴
تصویر ۵: عمارت مشیر دیوان	۶۷
تصویر ۶: روستای اورامان	۶۹
تصویر ۷: مراسم پیرشالیار	۷۱

چکیده پایان نامه

نام خانوادگی: کهزادی	نام: سالار
موضوع پایان نامه: آسیب شناسی توسعه گردشگری در استان کردستان	
استاد راهنما: دکتر علی موحد	استاد مشاور: دکتر محمد علی فیروزی
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: جغرافیا
محل تحصیل: دانشگاه شهید چمران اهواز	دانشکده: ادبیات و علوم انسانی
تاریخ فارغ التحصیلی: ۸۹/۷/۲۶	تعداد صفحات: ۱۳۴
کلید واژه‌ها: گردشگری، آسیب شناسی، توسعه، کردستان، مدل سوات	
<p>چکیده: تبلور یافتن گردشگری به عنوان یک نیاز، تبدیل شدن آن به عنوان بزرگترین صنعت خدماتی دنیا و تخصصی شدن گردشگری این فرصت را فراهم کرده تا هر مقصدی جهت بهره جستن از منافع حاصل از گردشگری امیدوار باشد. اما مسلماً این کار بدون شناسایی عوامل تاثیر گذار، برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک امکان پذیر نخواهد بود. بر این اساس در این پژوهش سعی داریم، با توجه به قابلیت های بالقوه استان کردستان در زمینه گردشگری (۱۲۳۴ جاذبه که ۵۰۰ اثر در فهرست آثار ملی ثبت شده است، توانایی بالقوه در زمینه اکوتوریسم و گردشگری خرید)، به آسیب شناسی توسعه گردشگری در استان کردستان بپردازیم. با توجه به نوع و ماهیت مسئله، اهداف و فرضیه ها تحقیق که باید در آن، وجود یا عدم وجود ارتباط بین متغیرها (فقدان فرهنگ گردشگر پذیری، ضعف بازاریابی، کمبود نیروی انسانی متخصص و مجرب و ضعف زیرساخت های لازم) و توسعه نیافتگی در استان کردستان مشخص شود، از روش پیمایشی استفاده شد. همچنین در پژوهش برای مشخص شدن نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید های گردشگری استان، تکنیک <i>SWOT</i> نیز مورد استفاده قرار گرفت. در این راستا دو نوع پرسشنامه برای جامعه آماری (۳۲۲ گردشگر و ۶۳ کارشناس)، طراحی شد. نتایج پژوهش نشان می دهد که فرهنگ گردشگر پذیری در سطح مطلوبی قرار داشته و نمی توانسته که تاثیر منفی بر توسعه گردشگری کردستان داشته باشد، اما فقدان نیروی انسانی متخصص، زیرساخت ها و فعالیت های بازاریابی نقش تاثیرگذاری در عدم توسعه گردشگری کردستان داشته اند. همچنین بر اساس <i>SWOT</i> کمبود زیرساخت های، ضعف فعالیت های بازاریابی، ضعف مدیریت گردشگری، مهمترین موانع اساسی بر سر راه توسعه گردشگری کردستان به حساب می آیند. از طرف دیگر، وجود جاذبه های طبیعی زیبا، بازارچه های مرزی و تمایل عمومی نسبت به توسعه گردشگری به ترتیب با امتیاز وزنی ۴۸/، ۳۸/ و ۲۸/ به عنوان مهمترین نقاط قوت و افزایش تمایل به گردشگری خرید، افزایش تمایل به فعالیت های گردشگری و به ویژه فعالیت های اکوتوریستی و پیوندهای فرهنگی نزدیک کردهای اقلیم خودمختار کردستان عراق با کردهای کردستان ایران و افزایش تمایل آنها جهت بازدید از استان کردستان به دلیل داشتن طیف مختلف جاذبه ها به ترتیب با امتیاز وزنی ۵۰/، ۵۰/ و ۳۲/ به عنوان مهمترین فرصت های گردشگری استان شناخته شد. همچنین هدفمند کردن یارانه ها، افزایش قیمت مواد سوختی تاثیر سوء آن بر جریان سفر و گردشگری، افزایش تمایل به سفرهای خارجی و از بین رفتن فرهنگ سنتی و محلی نیز از دید کارشناسان به عنوان مهمترین تهدیدهای پیش روی گردشگری کردستان شناخته شد.</p>	

فصل اول

کلیات

مقدمه

امروز صنعت گردشگری در دنیا یکی از منابع مهم درآمد و در عین حال تبادلات فرهنگی بین کشورها به حساب می آید و به عنوان گسترده ترین صنعت خدماتی جهان، حائز جایگاه ویژه ای است، از این رو بسیاری از کشورهای جهان در رقابتی نزدیک و فشرده، در پی افزایش منافع و عواید خود از این فعالیت بین المللی هستند

از طرف دیگر افزایش روز افزون تعداد گردشگران، حاکی از تبلور یافتن گردشگری به عنوان یک نیاز است. بر این اساس و با توجه به قابلیت های گسترده ی ایران در زمینه گردشگری و سهم اندک کشور از درآمدهای سرشار گردشگری در سطح بین المللی، لزوم توجه و شناخت مسائل و مشکلات توسعه گردشگری استان های کشور به منظور کسب دید جامع نسبت به دلایل عدم موفقیت کشور در جذب گردشگران خارجی بیش از پیش احساس می شود.

استان کردستان یکی از استان های بالقوه در زمینه گردشگری است اما متأسفانه هنوز نتوانسته متناسب با قابلیت های خود سهم مناسبی را از گردشگری به خود اختصاص دهد. لذا جهت شناخت مسائل و مشکلات گردشگری استان در این تحقیق در قالب شش فصل به آسیب شناسی توسعه گردشگری استان کردستان می پردازیم که عبارتند از:

- فصل اول: کلیات
- فصل دوم: مبانی نظری
- فصل سوم: بررسی ویژگی های جغرافیایی و قابلیت های گردشگری استان کردستان
- فصل چهارم: روش تحقیق
- فصل پنجم: تجزیه و تحلیل داده ها
- فصل ششم: نتیجه گیری و راهکارها

۱-۱: بیان مسأله

امروزه جهانگردی به عنوان گسترده ترین صنعت خدماتی دنیا، جایگاه ویژه ای در عرصه های اقتصادی - فرهنگی - اجتماعی و سیاسی به خود اختصاص داده است. صنعت گردشگری با ۲۰۰ میلیون شغل (۸ درصد کل اشتغال دنیا) و گردش مالی سالانه در حدود ۵/۴ تریلیون دلار، به بزرگترین و متنوع ترین صنعت دنیا تبدیل شده، به طوری که در بیش از ۱۵۰ کشور، گردشگری یکی از پنج منبع مهم کسب ارز خارجی است و در ۶۰ کشور رتبه اول را به خود اختصاص داده است. تعداد کل گردشگران از ۲۵ میلیون نفر در سال ۱۹۵۰ به ۷۶۰ میلیون نفر در سال ۲۰۰۴ افزایش یافته و پیش بینی می شود که این تعداد در سال ۲۰۲۰ به ۱/۵۶ میلیارد نفر برسد. نرخ رشد سالانه گردشگری در دهه ۱۹۹۰ سالانه ۷ درصد و پیش بینی می شود که در سال ۲۰۰۴ به بیش از ۱۰ درصد برسد (UNWTO، ۲۰۰۱: ۱۴-۱۵-۱۶). بر خلاف گذشته که فقط افراد معدودی می توانست در فرآیند آن مشارکت داشته باشد، افزایش روزافزون تعداد گردشگران، گویای تبلور یافتن گردشگری به عنوان یک نیاز است، همین امر ضریب تاثیر گذاری گردشگری را افزایش داده است. بنابراین امروزه گردشگری با توان مضاعف تری می تواند حیات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع را تحت تاثیر قرار دهد. با توجه به این موضوع، امروزه اکثر کشورها در صدد بهره برداری از این موقعیت برآمده اند.

با توجه به وابستگی شدید ایران به درآمدهای حاصل از نفت، پایان پذیر بودن این منبع و نوسان های قیمتی شدید آن در چند سال گذشته، لزوم تغییر در برنامه در جهت استفاده و به کارگیری منابع جایگزین به منظور رهایی از اقتصاد تک محصولی، بیش از پیش در کشور احساس می شود. در این راستا، با توجه به تبدیل شدن صنعت گردشگری به یکی از صنایع برتر دنیا و توانایی بالقوه کشور در این زمینه که از لحاظ جاذبه های تاریخی در رتبه ۱۰، جاذبه های فرهنگی و طبیعی در بین ۵ کشور برتر (نعمتی، ۱۳۸۴: ۱۰۷)، و از نظر تنوع صنایع دستی ایران جزء ۳ کشور برتر دنیا به حساب می آید (زنگی آبادی و دیگران، ۱۳۸۵: ۱)، می توان از گردشگری به عنوان یکی از بهترین گزینه های ممکن برای جایگزینی درآمدهای حاصل از نفت، کاهش وابستگی شدید به اقتصاد تک محصولی و حرکت به سمت توسعه مطلوب، نام برد. اما نکته ای که در این راستا باید همیشه مد نظر قرار گیرد، شناخت دقیق و علمی قابلیت و تنگناهای هر منطقه از کشور است که به واسطه آن، با اتخاذ برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک بتوان به هدف مورد نظر نائل شد.

استان کردستان با مساحتی در حدود ۲۸۲۰۳ کیلومتر مربع در غرب ایران و در بین ۳۴ درجه و ۴۵ دقیقه تا ۳۶ درجه و ۲۸ دقیقه عرض شمالی و ۴۵ درجه و ۳۴ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۱۴ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار دارد (www.kordestan.irib.ir). کردستان به علت دارا بودن شرایط مساعد اقلیمی و زیست محیطی، از دوران پیش از تاریخ، به عنوان یکی از استقرارگاه های بشری مورد توجه بوده و نتایج حاصل

از کاوش های علمی باستان شناسی در مکان های باستانی حاکی از این مطلب است. در کردستان حدود هزار و دویست و سی و چهار اثر باستانی، شناسایی شده که پانصد اثر از آنها در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است. علاوه بر جاذبه های تاریخی، کردستان به لحاظ گردشگری خرید و اکوتوریسم قابلیت های گسترده ای دارد، اما متأسفانه به دلایل مختلف، هنوز نتوانسته متناسب با قابلیت ها، از این منابع بهره برداری مناسب نماید، بر این اساس در این پژوهش سعی داریم تا به آسیب شناسی توسعه گردشگری استان کردستان بپردازیم. با توجه به مباحث مذکور، این سوالات مطرح می شود:

۱- آیا رابطه معناداری بین ضعف فرهنگ گردشگر پذیری و توسعه نیافتگی گردشگری استان کردستان وجود دارد؟

۲- آیا ضعف بازاریابی در استان کردستان در جلب گردشگران تاثیرگذار بوده است؟

۳- آیا کمبود نیروی انسانی متخصص در عدم توسعه گردشگری استان کردستان تاثیر گذار بوده است؟

۴- آیا رابطه ی معناداری بین کمبود زیرساخت ها و توسعه نیافتگی گردشگری استان کردستان وجود دارد؟

۲-۱: ضرورت تحقیق

تبلور یافتن گردشگری به عنوان یک نیاز و به طبع آن افزایش ضریب تاثیرگذاری آن در تمام ابعاد زندگی جوامع، لزوم توجه به آن را بیش از پیش مطرح می سازد. از طرف دیگر به دلیل تخصصی شدن گردشگری، این موقعیت برای تمام جوامع پیش آمده که با برنامه ریزی کارآمد، خود را به عنوان مقصد گردشگری مطرح کنند و از منافع سرشار آن بهره گیرند. بر این اساس، با توجه به قابلیت های بالقوه گردشگری کردستان، ضعف در زیرساخت های صنعتی استان و به دنبال آن اشتغال و درآمد پایین، توجه به گردشگری جهت تعدیل این وضعیت، ضروری است. علاوه بر مباحث فوق، جهت درک بهتر اثرات گردشگری و در نتیجه لزوم توجه به آن در برنامه های استان، در زیر تاثیرات آن را در ابعاد مختلف مورد بررسی قرار می دهیم:

۲-۱-۱: اثرات اقتصادی

جهانگردی امروزه به یکی از بخش های بزرگ اجتماعی - اقتصادی در جهان و یکی از اجزاء عمده و برجسته در تجارت بین المللی تبدیل شده است. بر اساس برآورد شورای گردشگری و سفر (WTTC, ۲۰۰۵)، سهم ۴/۱۰ درصدی گردشگری در تولید ناخالص جهانی در سال ۲۰۰۴، به ۹/۱۰ درصد در سال ۲۰۱۴ خواهد رسید (لی و چانگ، ۲۰۰۷: ۱۰۰). از طرف دیگر، صنعت گردشگری با ۲۰۰ میلیون شاغل (۸ درصد کل اشتغال